

POSTANOWIENIE

Dnia 18 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Elżbieta Karska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Demendecki

SSN Tomasz Przesławski

w sprawie z protestów A. K. i V. G.

przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,

z udziałem Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora

Generalnego

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w

dniu 18 czerwca 2025 r.

pozostawia protesty bez dalszego biegu.

Tomasz Demendecki

Elżbieta Karska

Tomasz Przesławski

UZASADNIENIE

A. K. oraz V. G. (dalej: „wnoszące protest”) 11 czerwca 2025 r. wniosły protesty przeciwko ważności wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej zarządzonych na dzień 18 maja 2025 r. Wnoszące protest wniosły o stwierdzenie:

I. nieważności wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w dniach 18 maja i 1 czerwca 2025 r.

II. uznanie wyboru w dniach 18 maja i 1 czerwca 2025 r. Karola Tadeusza Nawrockiego na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej za nieważne, i nakazanie przeprowadzenia II tury wyborów na Prezydenta RP w 2025 r. ponownie;

III. ewentualnie w przypadku nieuwzględnienia wniosku z pkt I, o zarządzenie przeprowadzenia ponownego przeliczenia głosów poprzez ich zliczenie zgodnie ze stanem faktycznym oraz nakazanie sprawdzenia w ilu przypadkach karty do głosowania zostały sfałszowane, w ilu przypadkach protokoły z wyborów obwodowych komisji wyborczych zawierały pomyłki i jakie to były pomyłki i czy te delikty wyborcze miały wpływ na wynik wyborów.

W uzasadnieniu protestów wnoszące protest zarzuciły:

1. popełnienie przestępstwa przeciwko wyborom poprzez stosowanie przez członków komisji wyborczych wyszczególnionych w załączniku nr 1 do protestów wyborczych, nielegalnej aplikacji mobilnej do weryfikacji zaświadczeń uprawniających daną osobę do głosowania;
2. popełnienia usiłowania przestępstwa wyborczego i dokonanie przestępstwa zmiany wyników głosowania, sfałszowania list wyborczych, sfałszowania kart do głosowania, zamiany wyników głosowania i przypisania ich do niewłaściwych rubryk kandydatów i doprowadzenie do uniemożliwienia oddania głosu w wyborach na Prezydenta RP w 2025 r. przez osoby uprawnione posługujące się zaświadczeniem o prawie do udziału w wyborach;
3. naruszenia procedury głosowania poprzez niedopuszczenie do głosowania osób uprawnionych poprzez stosowanie przez członków komisji wyborczej nr 151 w Warszawie oraz komisji wyborczych wyszczególnionych w załączniku nr 1 do protestu wyborczego, nielegalnej aplikacji mobilnej do weryfikacji zaświadczeń uprawniających daną osobę do głosowania (udostępnianej m.in. poprzez stronę internetową www.stowarzyszenicrkw.pl);
4. naruszenie art. 52-53 k.wyb. poprzez wadliwe i niezgodne z prawem przedstawienie w dniach 18 maja 2025 r. oraz 1 czerwca 2025 roku wnoszącym protest i wszystkim innym wyborcom biorącym udział w wyborach, do podpisu w spisie wyborców, nieznanego z treści dokumentu, który był zasłonięty w sposób uniemożliwiający wyborcom identyfikację dokumentu, na którym składany był podpis, a nadto przedstawiony do góry nogami bez możliwości przekręcenia go w sposób umożliwiający przeczytanie – co naruszyło prawo wyborcy do pełnej kontroli uczestnictwa w wyborach;

5. naruszenie art. 95-96 k.wyb., poprzez dokonanie zliczenia głosów oddanych na poszczególnych kandydatów w sposób znaczenie odbiegający od istniejącego stanu faktycznego, co miało wpływ na wynik wyborów;
6. nierówne finansowanie kampanii i zakłócenie kampanii wyborczej przez osoby i organizacje spoza Polski, co miało wpływ na wynik wyborów poprzez faworyzowanie jednego kandydata Karola Tadeusza Nawrockiego przez dopuszczenie do publikowania na mediach społecznościowych T.. będącego własnością obywatela chińskiego i chińskich firm, pięciokrotnie zwiększonej ilości treści prawicowych i skrajnie prawicowych, a kandydat ten takie treści oficjalnie podaje jako swoje i je propaguje, co wystąpiło w Polsce jako zjawisko do adekwatnej sytuacji jak w Rumuni, co w tym kraju skutkowało unieważnieniem wyborów. Niedopuszczalny wpływ z zagranicy na wybory Prezydenta RP w 2025 r. stanowi przestępstwo przeciwko wyborom zgodnie z Rozdział XXXI Kodeksu karnego;
7. naruszenie art. 108 k.wyb., poprzez nieprawidłowe sumowanie oddanych głosów i ich błędne wpisywanie w protokoły z głosowania, co miało wpływ na wynik wyborów;
8. naruszenie art. 109 k.wyb., poprzez brak w protokołach treści zgodnych z zaistniałym stanem faktycznym, a także brak właściwie naniesionych podpisów składów komisji na tych protokołach.

Postanowienie z 17 czerwca 2025 r. Sąd Najwyższy połączył obie sprawy do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze względu na tożsamość zarzutów.

Prokurator Generalny wniósł o pozostawienie protestu wyborczego bez dalszego biegu.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej nie zajął w określonym terminie stanowiska w sprawie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protesty należało pozostawić bez dalszego biegu.

Zgodnie z art. 321 § 3 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz. U. 2025, poz. 365, dalej: „k.wyb.”), wnoszący protest powinien

sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty. Treść zarzutów nie może być dowolna, lecz powinna spełniać kryteria, o których mowa w przepisie art. 82 § 1 k.wyb. Zgodnie z nim, protest może być wniesiony z powodu: 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub 2) naruszenia przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów. Z treści tego przepisu wynika, że osoba wnosząca protest jest ponadto zobowiązana do wykazania wpływu wystąpienia naruszeń na wynik wyborów. Przedmiotem protestu wyborczego jest bowiem ważność wyboru określonej osoby, a podstawę do jej zakwestionowania mogą stanowić wyraźnie wskazane przestępstwa oraz delikty wyborcze. Ich wystąpienie musi rzutować na przebieg głosowania i ustalanie jego wyników lub ustalanie wyników samych wyborów i być poparte konkretnymi dowodami, znanymi osobie wnoszącej protest, na których opiera ona swoje zarzuty.

Zgodnie z ugruntowanym już orzecznictwem Sądu Najwyższego osoba wnosząca protest wyborczy nie może skutecznie podnosić zarzutów o charakterze abstrakcyjnym, odnoszących się do ogólnie pojętych wydarzeń w całym kraju, o których protestujący jedynie słyszał. Postępowanie w sprawie protestu wyborczego ma na celu zapewnienie wyborcom ochrony prawnej przed przestępstwami i deliktami wyborczymi, które utrudniają lub uniemożliwiają im korzystanie z praw wyborczych w nieskrępowany i efektywny sposób. Przedmiotem zarzutu powinny być więc takie okoliczności (działania lub zaniechania), wskutek których tak rozumiany własny, rzeczywisty i aktualny interes prawny protestującego doznał naruszenia. Przyjęty w Kodeksie wyborczym model protestu wyborczego polega na sprawowaniu przez Sąd Najwyższy indywidualno-konkretnej kontroli ważności wyborów, natomiast brak jest podstaw prawnych do prowadzenia przezeń kontroli abstrakcyjne (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 21 listopada 2019 r., I NSW 235/19). Protest wyborczy nie jest bowiem instrumentem weryfikowania wszelkich potencjalnych nieprawidłowości związanych z procedurą głosowania i ustalania wyników wyborów, ale środkiem gwarantującym sądową kontrolę

naruszeń, które miały miejsce i – w konsekwencji - mogły mieć wpływ na wynik wyborów (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 28 lipca 2020 r., I NSW 1198/20).

Stosownie do art. 322 § 1 k.wyb. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniający warunków określonych w art. 321 k.wyb.

W ocenie Sądu Najwyższego protesty wniesione w niniejszej sprawie nie mogą podlegać merytorycznemu rozpoznaniu, ponieważ podniesione w nich zarzuty nie odpowiadają opisanym wymogom protestu wyborczego. Wnoszące protesty sformułowały szereg zarzutów, które w zdecydowanej większości nie odnosiły się do żadnych konkretnych zdarzeń, w których wnoszące protest brały udział czy których były świadkami, a stanowiły przytoczenie zarzutów pojawiających się w przestrzeni publicznej.

Jedynie w zakresie zarzutów dotyczących stosowania przesłan na listy wyborców mających zapewnić ochronę danych osobowych przy składaniu przez wyborców podpisów potwierdzających otrzymanie karty do głosowania, wnoszące protest odwołały się do osobistych doświadczeń. Zarzuty te jednak również nie mogły stanowić podstawy skutecznie wniesionego protestu, bowiem nie mieszczą się one w zakresie podstaw wyznaczonych treścią art. 82 § 1 k.wyb. Rozwiązania odnoszące się do sposobu składania podpisu na formularzu spisu wyborców zostały uregulowane w wytycznych Państwowej Komisji Wyborczej zawartych w uchwale nr 165/2025 z dnia 23 kwietnia 2025 r. Naruszenie „wytycznych” nie może zaś stanowić podstawy protestu wyborczego (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 12 grudnia 2023 r., I NSW 515/23). Wnoszące protest nie wskazały też, jak podnoszona okoliczności miałyby wpływać na wynik wyborów.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 322 § 1 k.wyb. oraz w zw. z art. 321 § 3 i art. 82 § 1 k.wyb., należało pozostawić protest bez dalszego biegu, o czym Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.

JW.

[r.g.]